EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 24.7.2025
COM(2025) 423 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

annettu virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen 77 artiklan nojalla

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

annettu virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen 77 artiklan nojalla

OIKEUSPERUSTA

Henkilöstösääntöjen, sellaisina kuin ne ovat viimeksi muutettuina vuonna 2013[1], 77 artiklassa edellytetään, että eläkeikää arvioidaan viiden vuoden välein 1. tammikuuta 2014 alkaen komission Euroopan parlamentille ja neuvostolle toimittaman kertomuksen pohjalta. Kertomuksessa tarkastellaan erityisesti jäsenvaltioiden julkishallinnon henkilöstön eläkeiän kehitystä ja unionin toimielinten virkamiesten elinajanodotteen kehitystä.

Euroopan parlamentti ja neuvosto päättivät myös, että komissio tekee tarvittaessa ehdotuksen eläkeiän muuttamisesta mainitun kertomuksen päätelmien mukaisesti ja ottaa siinä erityisesti huomioon kehityksen jäsenvaltioissa.

Tämä kertomus on laadittu edellä mainitun säännöksen nojalla, ja siinä tarkastellaan jäsenvaltioiden julkishallinnon henkilöstön eläkeiän kehitystä ja unionin toimielinten virkamiesten elinajanodotteen kehitystä vuosina 2019–2023.

1. KERTOMUKSEN SOVELTAMISALA

Henkilöstösääntöjen 77 artiklan mukaan jäsenvaltioiden julkishallinnon henkilöstön eläkeiän kehitystä ja unionin toimielinten virkamiesten elinajanodotteen kehitystä olisi arvioitava viiden vuoden välein. Tämän mukaisesti kertomuksen viiteajanjakso on viiden vuoden jakso aikavälillä 1. tammikuuta 2019–31. joulukuuta 2023.[2]

Euroopan parlamentin ja neuvoston säätämä aineellinen soveltamisala kattaa sekä jäsenvaltioiden julkishallinnon henkilöstön eläkeiän kehityksen että unionin toimielinten virkamiesten elinajanodotteen kehityksen. Lisäksi Euroopan parlamentti ja neuvosto täsmensivät, että arvioidessaan mahdollisuutta muuttaa eläkeikää komission olisi otettava erityisesti huomioon kehitys jäsenvaltioissa.

2. TAUSTATIETOA

2.1. Tiedonkeruu

Eurostat on pyytänyt jäsenvaltioiden asiantuntijoita toimittamaan vuosittain tietoja henkilöstösääntöjen 83 artiklaa käsittelevän työryhmän, jäljempänä ’83 artiklaa käsittelevä

[1] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 1023/2013, annettu 22 päivänä lokakuuta 2013.

[2] Kertomuksessa on yleisesti ottaen käytetty vuoden 2019 tietoja, mutta jos niitä ei ole ollut saatavilla, on käytetty vuoden 2018 tietoja.

työryhmä'[3], puitteissa. Työryhmällä on toimivalta käsitellä henkilöstösääntöjen liitteen XII täytäntöönpanomenetelmiä koskevia kysymyksiä yhteistyössä Eurostatin kanssa.

Täyttääkseen raportointivelvollisuutensa komissio pyysi jäsenvaltioiden edustajia toimittamaan 83 artiklaa käsittelevässä työryhmässä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 4 artiklan 3 kohdan mukaisesti tiedot virkamiestensä eläkejärjestelmistä ja vahvistamaan tietojen luotettavuuden maaliskuuhun 2025 mennessä. Pyyntö koski erityisesti viiteajanjakson aikana sovellettavaa eläkeikää ja muita eläkejärjestelmien toimintaa koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä.

2.2. Metodologiset näkökohdat

Jäsenvaltioiden eläke-etuuksia voidaan vertailla vain tietyiltä osin, koska eläkejärjestelmissä on rakenteellisia eroja. Erityisesti on huomattava, että jäsenvaltioiden julkishallinnon henkilöstöä koskevat järjestelmät eivät välttämättä kata samaa kohdeväestöä, vaan ne voivat kattaa joko valtionhallinnon virkamiehet, kaikki julkisen sektorin virkamiehet tai julkishallinnon virkamiesten lisäksi ylipäätään työssäkäyvän väestön.

Lisäksi tietyt kansalliset järjestelmät ovat jakojärjestelmiä (eli työssäkäyvien eläkemaksut jaetaan eläkkeellä oleville), kun taas säästöjärjestelmissä työntekijät maksavat itse omat tulevat eläkkeensä. Lisäksi tietyissä kansallisissa järjestelmissä eri sukupuolilla on eri eläkeiät.

Kuten EU:n tuomioistuinten oikeuskäytännössä[4] todetaan, EU:n virkamiesten eläkejärjestelmä on etuusperusteinen laskennallinen (virtuaalinen) rahasto, jossa henkilöstön tulevat eläkkeet rahoitetaan heidän suorittamillaan maksuilla. Eläkemaksut kattavat määrättynä vuotena hankituista eläkeoikeuksista aiheutuvat kustannukset, eivätkä ne ole millään tavalla sidoksissa kyseisen vuoden eläkemenoihin.[5]

2.3. Yleisen eläkeiän määritelmä

Henkilöstösääntöjen 77 artiklassa käytetyllä ilmauksella 'eläkeikä' tarkoitetaan samaa kuin ilmauksella 'yleinen eläkeikä'. Tämä termi tarkoittaa ikää, jonka saavutettuaan EU:n henkilöstön jäsen siirtyy automaattisesti eläkkeelle ilman, että se vähentää hänen eläkeoikeuksiaan. EU:n henkilöstön yleistä eläkeikää on 1. tammikuuta 2014 alkaen nostettu 66 vuoteen vuodesta 2014 alkaen palvelukseen otetun henkilöstön osalta. Ennen kyseistä päivämäärää palvelukseen otettuun henkilöstöön sovelletaan siirtymäsäännöksiä.

Yleiseen eläkeikään on kaksi poikkeusta:

- Ensinnäkin henkilöstön jäsenet voivat pyytää varhaiseläkkeelle pääsyä eli eläkkeelle siirtymistä ennen yleisen eläkeiän saavuttamista. Varhaiseläkeikä nousi 1. tammikuuta 2014 alkaen 58 vuoteen koko henkilöstön osalta. Varhaiseläkkeelle siirtymisellä on aina merkittäviä taloudellisia seuraamuksia.[6]
- Toiseksi henkilöstön jäsen voi jatkaa työskentelyä 67 ikävuoteen saakka omasta pyynnöstään ja jos nimittävä viranomainen katsoo sen perustelluksi yksikön edun vuoksi. Henkilöstön jäsen voi poikkeustapauksessa työskennellä 70 ikävuoteen

[3] Henkilöstösääntöjen 83 artiklaa käsittelevä työryhmä on asiantuntijaryhmä, jossa ovat edustettuina jäsenvaltioiden valtiolliset tilastolaitokset ja komission alaisuudessa toimiva Eurostat.

[4] Ks. esimerkiksi asia F-105/05 Wils v. parlamentti, 85 kohta ja asia T-439/09 Purvis v. parlamentti, 45 kohta.

[5] Komission kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle henkilöstösääntöjen liitteen XII soveltamisesta, COM(2018) 829 final.

[6] Henkilöstösääntöjen liitteessä VIII olevan 9 artiklan mukaan varhaiseläkkeeseen sovelletaan 3,5 prosentin vähennystä kutakin tosiasiallisen ja yleisen eläkeiän välillä olevaa vuotta kohti.

saakka, jolloin hänet siirretään ilman eri toimenpiteitä eläkkeelle sen kuukauden viimeisenä päivänä, jona hän täyttää 70 vuotta.

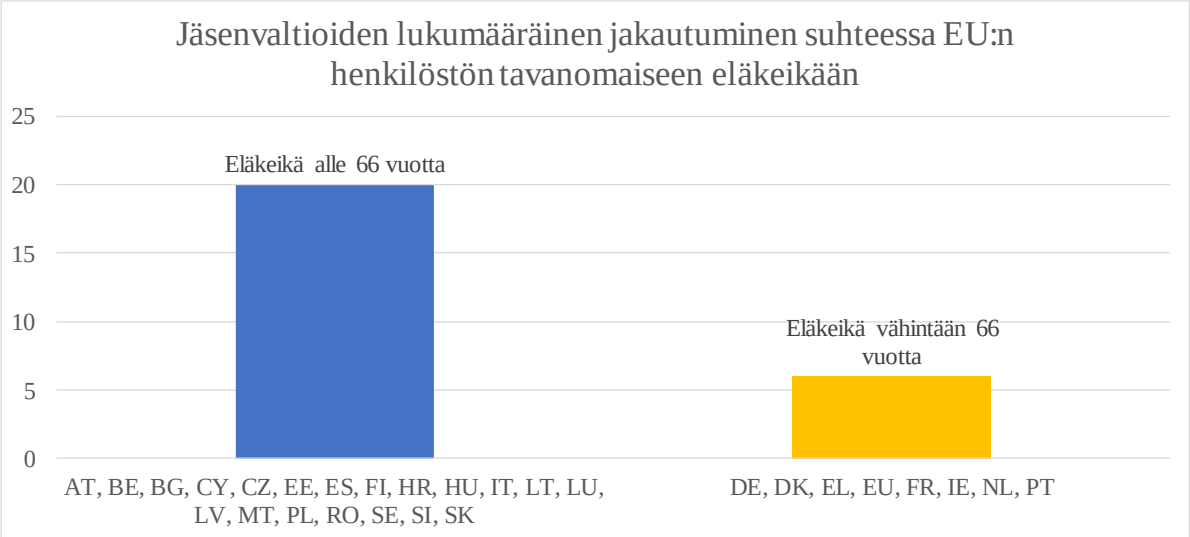
Edellä esitetyn perusteella suurin osa jäsenvaltioista toimitti asiaan liittyvät yleistä eläkeikää, vähimmäiseläkeikää ja enimmäiseläkeikää koskevat tiedot 83 artiklaa käsittelevän työryhmän puitteissa.

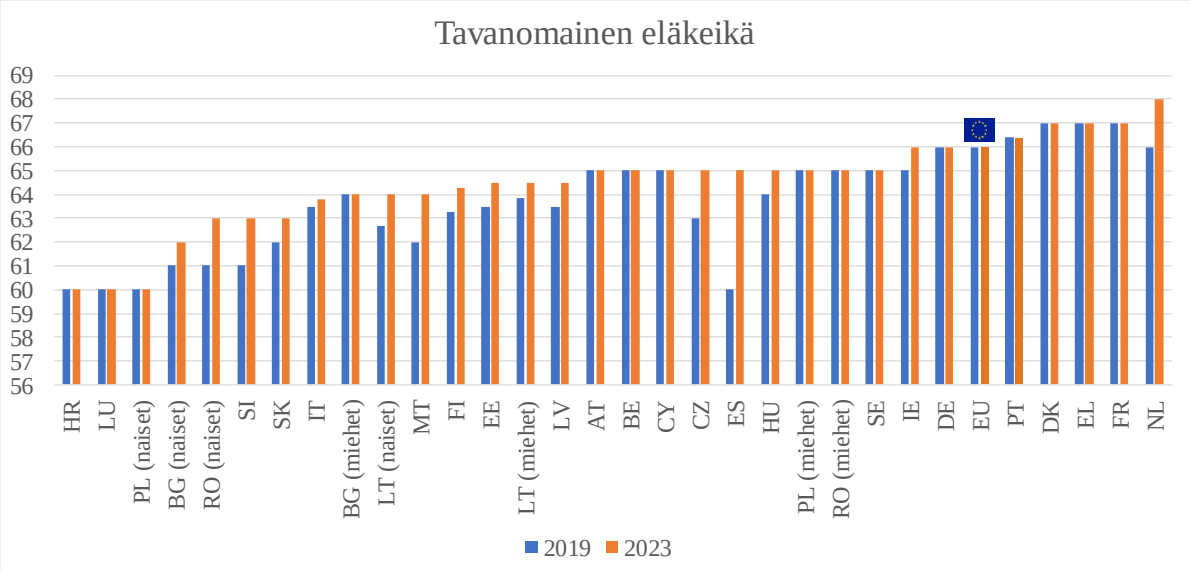
3. JÄSENVALTIOIDEN JULKISHALLINNON VIRKAMIESTEN ELÄKEIÄN KEHITYS

Jäljempänä olevissa kaavioissa esitetään jäsenvaltioiden julkishallinnon henkilöstön yleinen eläkeikä, vähimmäiseläkeikä ja enimmäiseläkeikä. Jäsenvaltiot, joita ei mainita taulukoissa tai joiden osalta mainitaan vain yhtä vuotta koskevat tiedot, eivät toimittaneet Eurostatille tietoja, tai niissä ei ole määritelty vähimmäis- tai enimmäiseläkeikää.[7]

[7] Jos tietoja ei ollut saatavilla, on mahdollisuuksien mukaan arvioitu asiaa koskevaa kansallista lainsäädäntöä.

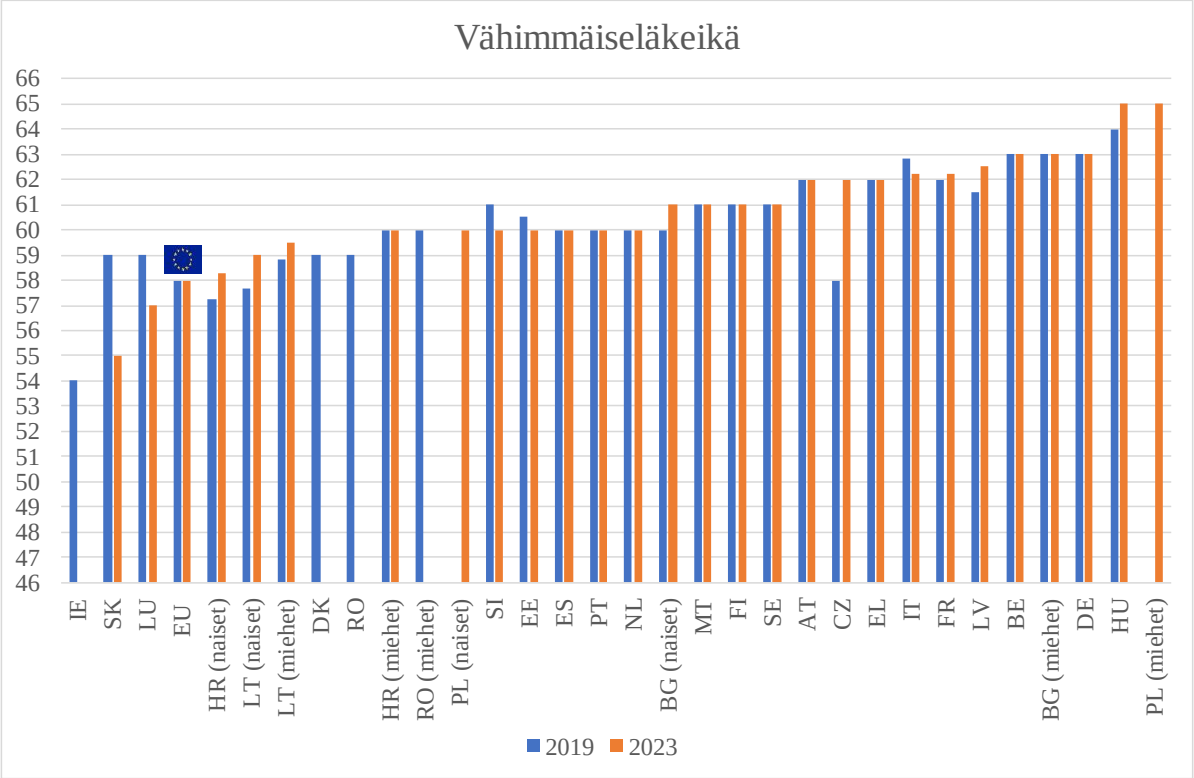
3.1. Yleinen eläkeikä jäsenvaltioiden julkishallinnoissa

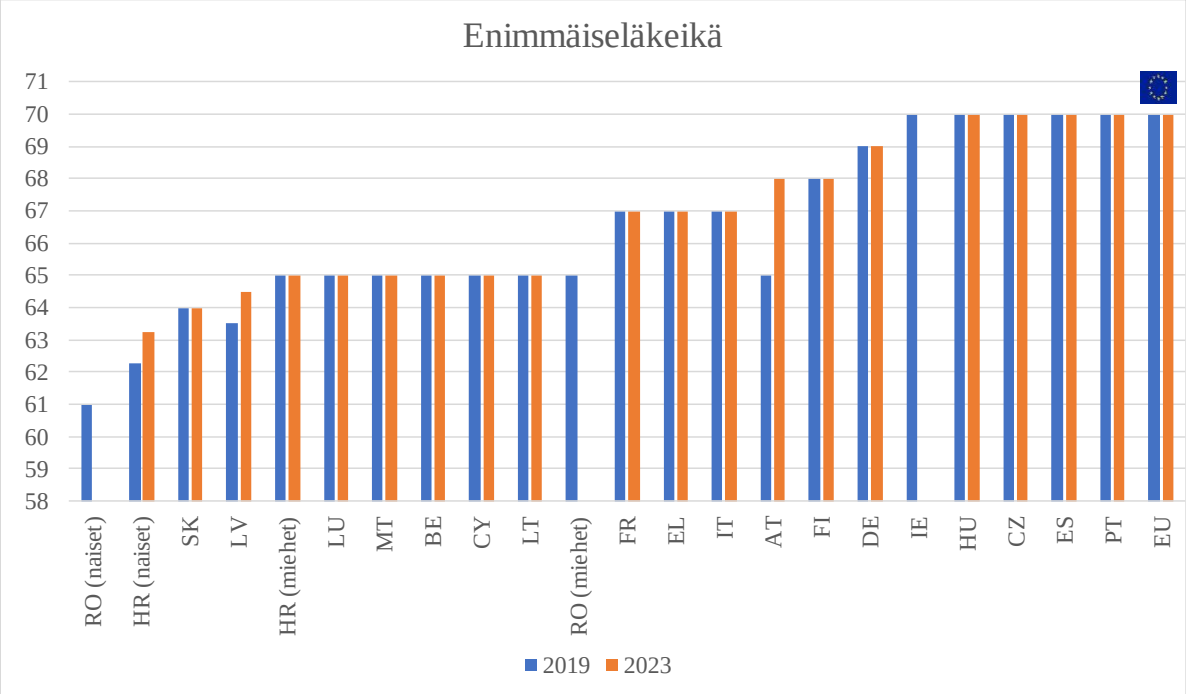
** IT: Viranomaiset vahvistivat, että tiedot on laskettu keskiarvona, sillä Italiassa on useita erilaisia eläkejärjestelyjä. FR: Viranomaiset vahvistivat, että "âge d'annulation de la décote" (67 vuotta) on ikä, jona henkilö voi jäädä eläkkeelle ilman, että hänen eläkkeensä määrää vähennetään, vaikka hän ei olisikaan suorittanut eläkemaksuja vaaditun vuosimäärän mukaisesti. Tässä iässä eläke lasketaan automaattisesti täysimääräisenä riippumatta siitä, kuinka monen vuoden ajalta eläkemaksuja on suoritettu.*

3.2. Vähimmäiseläkeikä

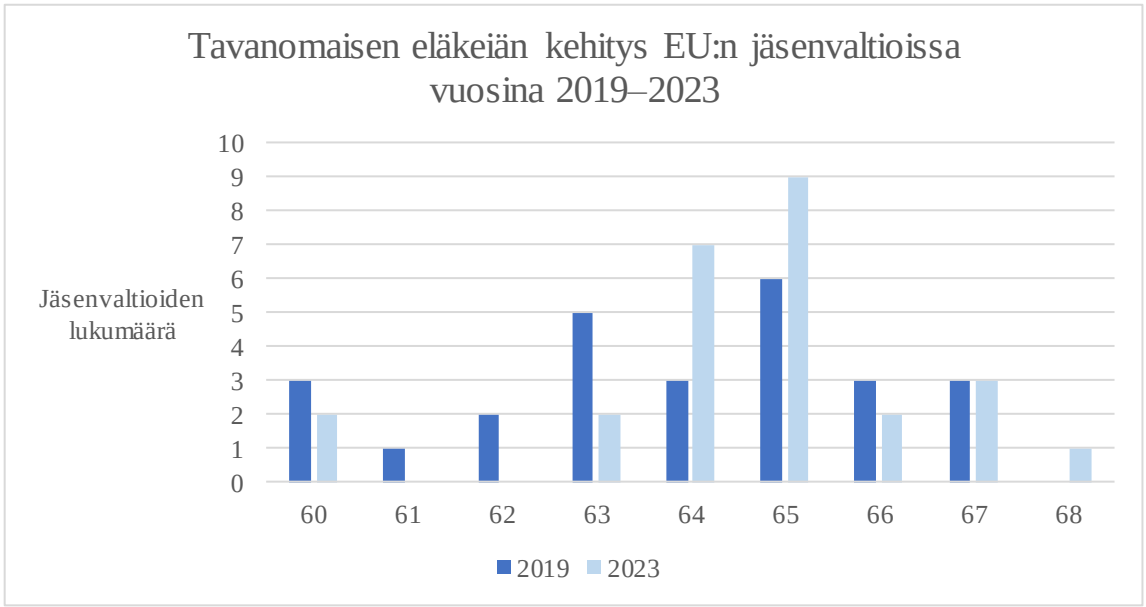

Kuten 2.3 kohdassa todetaan, varhaiseläkkeelle siirtymisellä on aina merkittäviä taloudellisia seuraamuksia EU:n toimielinten henkilöstölle, sillä varhaiseläkkeeseen sovelletaan 3,5 prosentin vähennystä kutakin tosiasiallisen ja yleisen eläkeiän välillä olevaa vuotta kohti. Näin ollen 58 vuoden ikäisenä eläkkeelle jäävän henkilöstön jäsenen bruttoeläkeoikeuksia vähennetään 28 prosentilla. Vertailun vuoksi mainittakoon, että seitsemässä jäsenvaltiossa, joissa julkishallinnon virkamiesten vähimmäiseläkeikä on yli 58 vuotta, varhaiseläkkeeseen ei liity eläkeoikeuksien vähennyksiä.

3.3. Enimmäiseläkeikä

3.4. Jäsenvaltioiden julkishallinnon henkilöstön eläkeiän kehitys

** Niiden maiden osalta, joissa naisilla ja miehillä on eri eläkeikä, edellä olevassa taulukossa esitetään niistä korkein. Niiden maiden osalta, joissa yleinen eläkeikä ilmaistaan desimaalilukuna, arvo pyöristettiin lähimpään kokonaislukuun.*

Edellä olevista kaavioista käy ilmi EU:n jäsenvaltioiden valtionhallinnon virkamiehiin sovellettavan vähimmäiseläkeiän, yleisen eläkeiän ja enimmäiseläkeiän kehitys vuosina 2019–2023.

Niissä voidaan havaita eroavuuksia, koska joidenkin jäsenvaltioiden julkishallinnoissa ei ole vähimmäis- tai enimmäiseläkeikää, kun taas toisissa jäsenvaltioissa enimmäiseläkeikä ja julkishallinnon virkamiesten yleinen eläkeikä ovat samat.

Vaikka tästä tietojoukosta saadaan hyödyllisiä viitteitä jäsenvaltioiden julkishallinnoissa sovellettavasta eläkeiästä, mahdollisiin vertailuihin on syytä suhtautua varauksellisesti.

Vuonna 2019 tehty arviointi osoitti, että julkishallinnon yleinen eläkeikä oli neljässä jäsenvaltiossa korkeampi kuin EU:n henkilöstön yleinen 66 vuoden eläkeikä ja että julkishallinnon yleinen eläkeikä vaihteli kaikissa jäsenvaltioissa 60 vuodesta 67 vuoteen.

Vuonna 2023 tehdystä arvioinnista käy ilmi, että julkishallinnon yleinen eläkeikä oli viidessä jäsenvaltiossa korkeampi kuin EU:n henkilöstön yleinen eläkeikä ja että julkishallinnon yleinen eläkeikä vaihteli kaikissa jäsenvaltioissa 60 vuodesta 68 vuoteen.

Edellä esitetyn perusteella tehtiin seuraavat huomiot:

- Henkilöstösääntöjen alaiseen henkilöstöön näiden sääntöjen 77 artiklan nojalla sovellettava yleinen eläkeikä on vuonna 2014 toteutetun henkilöstösääntöjen tarkistuksen jälkeen edelleen yksi korkeimmista, kun sitä verrataan jäsenvaltioiden julkishallinnoissa sovellettaviin eläkeikiin.
- Vastanneiden jäsenvaltioiden[8] julkishallinnoista 81 prosentissa yleinen eläkeikä oli vuonna 2023 sama tai alempi kuin EU:n henkilöstön yleinen eläkeikä.
- Vastanneiden jäsenvaltioiden keskimääräinen yleinen eläkeikä nousi viiteajanjakson aikana alle vuodella.
- Sen jälkeen, kun EU:n henkilöstön yleinen eläkeikä nousi 60 vuodesta 66 vuoteen vuosina 2004–2014, on ollut havaittavissa, että jäsenvaltioiden julkishallinnot ovat pyrkineet kuromaan eroa kiinni.
- Viiteajanjakson aikana voidaan havaita pysyviä eroja jäsenvaltioiden julkishallintojen välillä.
- EU:n henkilöstön nykyinen enimmäiseläkeikä (70 vuotta) on sama kuin korkein jäsenvaltioiden julkishallinnoissa sovellettava taso.
- EU:n henkilöstön vähimmäiseläkeikä on alhaisimpien joukossa. Vertailun vuoksi mainittakoon kuitenkin, että seitsemässä jäsenvaltiossa, joissa julkishallinnon virkamiesten vähimmäiseläkeikä on yli 58 vuotta, varhaiseläkkeeseen ei liity eläkeoikeuksien vähennyksiä.[9]

4. TOIMIELINTEN VIRKAMIESTEN ELINAJANODOTTEEN KEHITYS

EU:n toimielinten henkilöstön elinajanodotteen kehityksen arviointi perustuu henkilöstösääntöjen liitteessä XII vahvistettuihin väestötilastollisiin parametreihin. Samoja parametreja käytetään EU:n virkamiesten eläkejärjestelmän vuosittain ja viiden vuoden välein tehtävissä vakuutusmatemaattisissa arvioinneissa.

---

[8] IE ei vastannut maaliskuussa 2025 käynnistettyyn kirjalliseen kuulemiseen. Tässä laskelmassa Irlannin virkamiesten yleinen eläkeikä määritettiin vertaamalla sitä Irlannin julkisista menoista, kansallisten kehityssuunnitelmien toteutuksesta ja uudistuksista vastaavan ministeriön virallisiin verkkolähteisiin osoitteessa https://www.publicservicepensions.gov.ie/en/topic/retirement-ages-in-the-public-service/.

[9] Vuodesta 2014 alkaen varhaiseläkkeelle siirtymisellä on aina ollut merkittäviä taloudellisia seuraamuksia EU:n toimielinten henkilöstölle, sillä varhaiseläkkeeseen sovelletaan 3,5 prosentin vähennystä kutakin tosiasiallisen ja yleisen eläkeiän välillä olevaa vuotta kohti.

Eurostat kerää nämä väestötilastolliset parametrit vuosittain järjestelmän osallistujien perusjoukosta tehtyjen havaintojen perusteella. Perusjoukko sisältää aktiivisessa palveluksessa olevan henkilöstön ja eläkeläiset. Tiedot saadaan toimielimistä ja virastoista, joiden työntekijät ovat järjestelmän jäseniä.

Vuoden 2023 elinaikataulukko (EULT) koskee tulevia elinajanodotteita[10] ja perustuu pitkän aikavälin havaintoihin kaikkien EU:n virkamiesten eläkejärjestelmän jäsenten kuolleisuudesta iän ja sukupuolen mukaan jaoteltuna. EU:n virkamiesten eläkejärjestelmän arviointiin käytetyt elinaikataulukot päivitetään viiden vuoden välein[11], jotta ne vastaisivat uusimpia kuolleisuushavaintoja.

4.1. Metodologiset näkökohdat

Eurostat käytti tulevia elinajanodotteita sisältäviä elinaikataulukoita EU:n virkamiesten eläkejärjestelmää koskevissa, viiden vuoden välein tehtävissä arvioinneissa sekä vuonna 2019 (EULT 2018) että vuonna 2023 (EULT 2023). Henkilöstösääntöjen liitteessä XII olevan 13 artiklan 2 kohdan mukaisesti nimetyt riippumattomat ulkoiset vakuutusmatematiikkayritykset ovat tarkistaneet ja hyväksyneet molemmat elinaikataulukot.

Tulevat elinajanodotteet sisältävissä taulukoissa huomioidaan kuolleisuus riippuen sukupuolesta, iästä ja kyseessä olevasta vuodesta. Näissä taulukoissa ennakoidaan tulevia kuolleisuuden muutoksia ottamalla huomioon havaitut ja ennustetut kuolleisuuden muutokset määritetyn perusjoukon osalta sen koko eliniän ajan. Esimerkiksi 65-vuotiaan elinajanodote vuonna 2023 päivitettäisiin käyttäen 65-vuotiaiden havaittua kuolleisuutta vuonna 2023 ja ennustettua kuolleisuutta 66-vuotiaana vuonna 2024, 67-vuotiaana vuonna 2025 ja niin edelleen ennakoiden näin kuolleisuuden tulevia muutoksia.

Tiettyä ajanjaksoa koskevissa elinaikataulukoissa taas käytetään yhden vuoden (tai tiettyjen vuosien) kuolleisuuslukuja ja oletetaan, että näitä lukuja voidaan soveltaa henkilön koko loppuelämän ajan. Tämä tarkoittaa siis, että mahdollisia tulevia muutoksia kuolleisuusluvuissa ei otettaisi huomioon. Tiettyä ajanjaksoa koskeva elinaikataulukko on siten keskiarvo lisävuosista, jotka henkilö eläisi, jos tietyn alueen ja ajanjakson ikäkohtaiset kuolleisuusluvut koskisivat häntä hänen loppuelämänsä ajan. Näissä taulukoissa otetaan huomioon, että kuolleisuus on keskimäärin suurempaa ikääntyneenä, mutta niissä ei oteta huomioon kuolleisuuden muuttumista ajan myötä. Tulevan kuolleisuuden oletetaan näin ollen olevan täsmälleen sama kuin tällä hetkellä havaittu kuolleisuus.

Eurostatin laatimat vuoden 2023 EU:n elinaikataulukot (EULT 2023) perustuvat oletukseen, jonka mukaan elinajanodotteet nousevat jatkuvasti 18 vuoden ajanjakson aikana EU:n virkamiesten eläkejärjestelmän perusjoukon kuolleisuuden kehityksen perusteella. Taulukko perustuu EU:n virkamiesten eläkejärjestelmän jäsenten kuolleisuusilmiöiden havainnointiin. Kyseinen lähestymistapa on mahdollinen EU:n virkamiesten eläkejärjestelmän perusjoukon koon vuoksi, ja siinä vältetään mahdolliset ulkoiset vääristymät, joita ulkoisten tietojen käytöstä aiheutuisi.

Tulevat elinajanodotteet sisältävän taulukon käyttö vastaa parasta vakuutusmatemaattista käytäntöä. Vaikka elinajanodotteen jatkuva nousu ei olekaan varmaa, näitä oletuksia käytetään henkilöstön elinajanodotteen määrittämiseen. Tämä elinajanodote vaikuttaa EU:n virkamiesten

[10] Tulevia elinajanodotteita koskevassa elinaikataulukossa käytetään tulevia ennustettuja kuolleisuuslukuja nykyisten tai historiallisten lukujen sijaan. Sen tarkoituksena on arvioida elinajanodote ja elonjäämistodennäköisyydet olettaen, että kuolleisuus ajan myötä muuttuu. Yleensä kuolleisuus vähenee paremman terveydenhuollon ja elintason sekä teknologian kehityksen vaikutuksesta.

[11] Henkilöstösääntöjen liitteessä XII oleva 9 artikla.

eläkejärjestelmän vastuuseen, jonka perusteella eläkemaksuja tarkistetaan vuosittain järjestelmän tasapainon varmistamiseksi.

Eurostatin käyttämään metodologiseen toimintatapaan (jota myös menetelmät ja tulokset hyväksyneet ulkopuoliset vakuutusmatemaatikot sovelsivat) kuului lisäksi se, että elinajanodotteen laskennassa ei annettu liikaa painoarvoa covid-19-pandemian aikaisille vuosille. Tämä toimintatapa vastaa parasta vakuutusmatemaattista käytäntöä, minkä lisäksi jäsenvaltiot hyväksyivät sen 83 artiklaa käsittelevässä työryhmässä.

4.2. EU:n henkilöstön vuosien 2019 ja 2023 elinajanodotteiden vertailu

Miesten ja naisten kuolleisuus poikkeaa toisistaan, minkä vuoksi sekä vuoden 2019 että vuoden 2023 vakuutusmatemaattiset taulukot on laskettu erikseen sukupuolen ja iän mukaan.

Miehet

Ikä	Elinajan-odote 2019	Elinajan-odote 2023	Elinajan-odotteen nousu (2019–2023)
18	65,9	66,1	0,212
19	64,9	65,2	0,216
20	64,0	64,2	0,220
21	63,0	63,2	0,224
22	62,0	62,2	0,229
23	61,0	61,2	0,233
24	60,0	60,3	0,237
25	59,0	59,3	0,242
26	58,1	58,3	0,248
27	57,1	57,3	0,252
28	56,1	56,3	0,255
29	55,1	55,4	0,259
30	54,1	54,4	0,263
31	53,1	53,4	0,266
32	52,1	52,4	0,270
33	51,2	51,4	0,273
34	50,2	50,4	0,275
35	49,2	49,5	0,278
36	48,2	48,5	0,280
37	47,2	47,5	0,282
38	46,2	46,5	0,283
39	45,3	45,5	0,284
40	44,3	44,6	0,282
41	43,3	43,6	0,281
42	42,3	42,6	0,278
43	41,3	41,6	0,274
44	40,4	40,6	0,269
45	39,4	39,7	0,262
46	38,4	38,7	0,253
47	37,5	37,7	0,244
48	36,5	36,8	0,233
49	35,6	35,8	0,223
50	34,6	34,8	0,211
51	33,7	33,9	0,199
52	32,7	32,9	0,186
53	31,8	31,9	0,174
54	30,8	31,0	0,161

Naiset

Ikä	Elinajan-odote 2019	Elinajan-odote 2023	Elinajan-odotteen nousu (2019–2023)
18	68,4	68,9	0,486
19	67,4	67,9	0,486
20	66,4	66,9	0,486
21	65,5	65,9	0,485
22	64,5	65,0	0,484
23	63,5	64,0	0,483
24	62,5	63,0	0,482
25	61,5	62,0	0,482
26	60,5	61,0	0,482
27	59,5	60,0	0,482
28	58,5	59,0	0,482
29	57,5	58,0	0,483
30	56,5	57,0	0,484
31	55,6	56,0	0,484
32	54,6	55,1	0,485
33	53,6	54,1	0,485
34	52,6	53,1	0,486
35	51,6	52,1	0,487
36	50,6	51,1	0,486
37	49,6	50,1	0,487
38	48,6	49,1	0,486
39	47,7	48,1	0,486
40	46,7	47,2	0,485
41	45,7	46,2	0,483
42	44,7	45,2	0,481
43	43,7	44,2	0,478
44	42,8	43,2	0,474
45	41,8	42,3	0,470
46	40,8	41,3	0,465
47	39,8	40,3	0,459
48	38,9	39,3	0,453
49	37,9	38,4	0,445
50	37,0	37,4	0,437
51	36,0	36,4	0,429
52	35,0	35,5	0,421
53	34,1	34,5	0,412
54	33,1	33,5	0,402

55	29,9	30,1	0,148
56	29,0	29,1	0,135
57	28,1	28,2	0,122
58	27,1	27,3	0,109
59	26,2	26,3	0,096
60	25,3	25,4	0,084
61	24,4	24,5	0,073
62	23,6	23,6	0,062
63	22,7	22,7	0,053
64	21,8	21,8	0,045
65	20,9	21,0	0,038
66	20,1	20,1	0,039

55	32,2	32,6	0,393
56	31,3	31,6	0,383
57	30,3	30,7	0,372
58	29,4	29,8	0,361
59	28,5	28,8	0,351
60	27,6	27,9	0,340
61	26,7	27,0	0,328
62	25,8	26,1	0,316
63	24,9	25,2	0,305
64	24,0	24,3	0,293
65	23,1	23,4	0,281
66	22,3	22,5	0,270

Vuosien 2019 ja 2023 elinajanodotteiden vertailu aktiivisessa palveluksessa olevien (18–66-vuotiaiden[12]) henkilöstön jäsenten osalta osoittaa, että elinajanodotteen nousu on vähäistä.

Miesten vuoden 2023 elinaikataulukosta käy ilmi, että elinajanodote on noussut hyvin vähän ja nousu vaihtelee nuorempien aktiivisten ikäluokkien 0,212 vuodesta (kaksi kuukautta ja 17 päivää) yleisen eläkeiän saavuttaneiden 0,039 vuoteen (14 päivää).

Naisten vuoden 2023 elinaikataulukosta käy ilmi, että elinajanodote on noussut vain vähän ja nousu vaihtelee nuorempien aktiivisten ikäluokkien 0,486 vuodesta (viisi kuukautta ja 27 päivää) eläkeiän saavuttaneiden 0,270 vuoteen (kolme kuukautta ja 9 päivää).

EU:n elinikätaulukon kehitys osoittaa, että toimielinten henkilöstön elinajanodotteen nousu on keskimäärin hyvin vähäistä eli nuoremmilla ikäluokilla neljä kuukautta ja yleisen eläkeiän saavuttaneilla kaksi kuukautta.

Kun tarkastellaan aiempia arvioita elinajanodotteesta, miesten vuoden 2018 elinaikataulukon mukaan elinajanodote oli noussut hyvin vähän ja nousu vaihteli nuorempien aktiivisten ikäluokkien 0,078 vuodesta (28 päivää) yleisen eläkeiän saavuttaneiden 0,184 vuoteen (kaksi kuukautta ja 7 päivää). Naisten vuoden 2018 elinaikataulukon mukaan elinajanodote oli noussut vain vähän ja nousu vaihteli nuorempien aktiivisten ikäluokkien 0,559 vuodesta (kuusi kuukautta ja 24 päivää) yleisen eläkeiän saavuttaneiden 0,697 vuoteen (kahdeksan kuukautta ja 14 päivää). EU:n elinikätaulukoissa tapahtunut kehitys osoittaa, että toimielinten henkilöstön elinajanodotteen nousu on keskimäärin vähäistä eli nuoremmilla ikäluokilla neljä kuukautta ja yleisen eläkeiän saavuttaneilla viisi kuukautta.

Vuosien 2014 ja 2023 välillä miesten elinajanodote nousi 0,29 vuodella (kolme kuukautta ja 16 päivää) nuoremmissa aktiivisissa ikäluokissa ja 0,223 vuodella (kaksi kuukautta ja 21 päivää) yleisen eläkeiän saavuttaneilla. Naisten elinajanodote nousi 1,045 vuodella (vuosi ja 16 päivää) nuoremmissa aktiivisissa ikäluokissa ja 0,967 vuodella (11 kuukautta ja 18 päivää) yleisen eläkeiän saavuttaneilla.

5. JÄSENVALTIOISSA TAPAHTUNUT KEHITYS

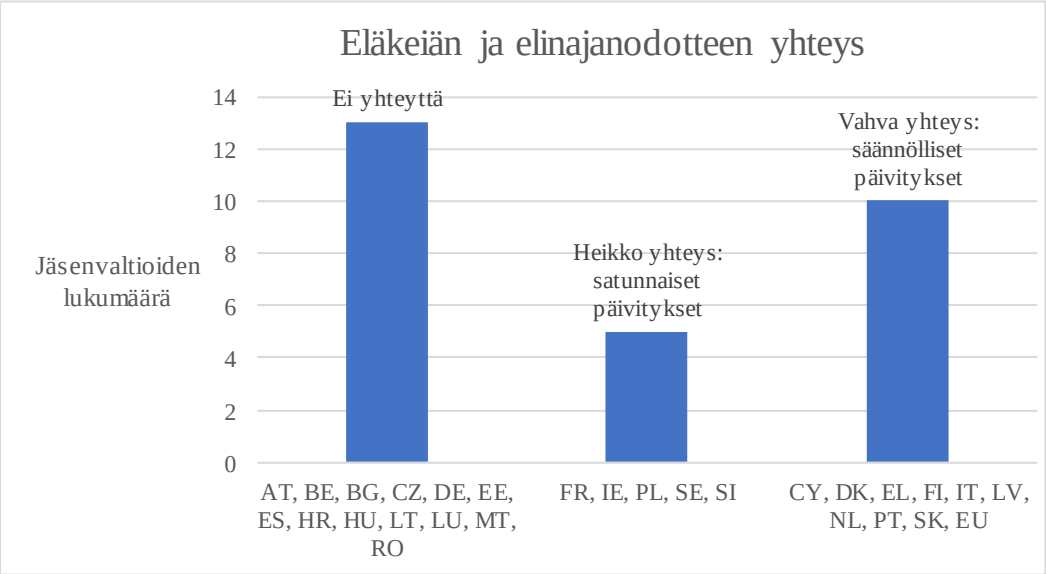
Tämän kertomuksen 3 ja 4 kohdassa esitetyn arvioinnin lisäksi komissio on tarkastellut jäsenvaltioiden eläkejärjestelmissä tapahtunutta kehitystä.

[12] On huomattava, että henkilöstösääntöjen 52 artiklan mukaan on mahdollista työskennellä 67-vuotiaaksi (jos se on perusteltua yksikön edun vuoksi) tai (poikkeuksellisesti) jopa 70-vuotiaaksi asti.

5.1. Eläkeiän päivittäminen elinajanodotteen kehityksen mukaisesti

Eläkeikä päivitetään useimmissa jäsenvaltioissa joko säännöllisesti tai satunnaisesti vastaamaan elinajanodotteen kehitystä.

Niiden tietojen perusteella, joita jäsenvaltiot ovat toimittaneet 83 artiklaa käsittelevän työryhmän puitteissa, jäsenvaltioissa on käytössä erilaisia menetelmiä eläkeiän päivittämiseksi elinajanodotteen kehityksen mukaisesti.

5.2. Jäsenvaltioiden eläkejärjestelmissä havaittu kehitys

Kertomuksen kattaman ajanjakson aikana merkittävät tapahtumat vaikuttivat EU:n eläkejärjestelmiin. Covid-19-pandemia ja energiakriisit johtivat ennennäkemättömän korkean inflaation ja alhaisen taloudellisen tuotoksen leimaamiin ajanjaksoihin, mikä heikensi merkittävästi monien EU:n kansalaisten taloudellista tilannetta. Jäsenvaltiot keskittyivät toteuttamaan väliaikaisia toimenpiteitä, joilla parannettiin indeksointia, nostettiin vähimmäiseläkkeitä ja suojeltiin haavoittuvassa asemassa olevia ihmisiä.[13]

Monien jäsenvaltioiden nykyisen kansallisen lainsäädännön mukaan eläkeiän on määrä nousta tulevina vuosikymmeninä. Useimmissa jäsenvaltiossa eläkeikä vuonna 2030 tulee kuitenkin olemaan alle 66 vuotta, ja 67 vuoden keskimääräinen eläkeikä saavutetaan vasta vuonna 2070. Kehitys johtuu pääasiassa miesten ja naisten eläkeiän suunnitellusta yhtenäistämisestä tai elinajanodotteiden huomattavasta nousemisesta.[14] Tällaiset suunnitellut eläkeiän korotukset ovat linjassa viime vuosina vahvistetun lainsäädännön kanssa. Tällä hetkellä jäsenvaltiot ovat kuitenkin eläkeiän nostamisen ja varhaiseläkettä koskevien sääntöjen tiukentamisen sijaan alkaneet keskittyä yhä enemmän keinoihin, joilla kannustetaan pysymään työelämässä pidempään sekä työn ja eläkkeen yhdistämiseen.[15] Tällaisesta painotuksen muuttumisesta kertovat muutamat tapaukset, joissa jäsenvaltiot ovat toteuttaneet uudistuksia eläkeiän (tai siihen suunniteltujen korotusten) alentamiseksi.[16]

Käynnissä olevat ja suunnitellut uudistukset vahvistavat edellä esitetyt suuntaukset. Jotkin jäsenvaltiot aikovat erityisesti parantaa etuuksien tasoa tai mahdollistaa varhaiseläkkeen ja

[13] Euroopan komissio ja sosiaalisen suojelun komitea, *2024 Pension Adequacy report*, s. 60.
[14] Euroopan komissio ja talouspoliittinen komitea, *2024 Ageing Report*, s. 22–23.
[15] Euroopan komissio ja sosiaalisen suojelun komitea, *2024 Pension Adequacy report*, s. 61.
[16] Euroopan komissio ja sosiaalisen suojelun komitea, *2024 Pension Adequacy report*, s. 67.

työn yhdistämisen. Lisäksi joissakin jäsenvaltioissa keskustellaan köyhyyden vähentämistoimenpiteistä, kun toisissa kaavaillaan edelleen bonuksia ja joustavampia sääntöjä, joilla kannustettaisiin työntekijöitä pysymään työelämässä pidempään, myös eläkeiän jälkeen.[17]

PÄÄTELMÄT

(1) Joissakin jäsenvaltioissa on vuoden 2019 jälkeen nostettu julkishallinnon virkamiehiin sovellettavaa yleistä eläkeikää. Vastanneista jäsenvaltioista yli 81 prosentissa yleinen eläkeikä oli vuoden 2023 lopussa silti sama tai alempi kuin henkilöstösääntöjen mukainen EU:n henkilöstön eläkeikä, joka on 66 vuotta.

(2) EU:n elinaikataulukoiden kehitys osoittaa, että toimielinten henkilöstön jäsenten elinajanodotteen keskimääräinen nousu on ollut viiteajanjaksolla hyvin vähäistä.

(3) Kun otetaan huomioon kansallisten julkishallintojen eläkeiän havaittu vähäinen kehitys ja EU:n henkilöstön elinajanodotteen hyvin vähäinen nousu, EU:n henkilöstön nykyisen 66 vuoden eläkeiän katsotaan olevan asianmukainen ja jäsenvaltioiden kansallisissa julkishallinnoissa sovellettavia tiukimpia normeja vastaava.

(4) Edellä esitettyä arviointia tukee myös analyysi jäsenvaltioissa tapahtuneesta kehityksestä. EU:n henkilöstön eläkeikä on edelleen korkeimpien joukossa verrattuna jäsenvaltioiden kansallisissa eläkejärjestelmissä sovellettaviin eläkeikiin, kun otetaan huomioon myös suunnitellut eläkeuudistukset. Lisäksi viimeaikaisen kehityksen perusteella on nähtävissä suuntaus, jonka mukaan eläkeiän nostamisen sijaan pyritään tarjoamaan kannustimia pysyä työelämässä pidempään, myös eläkeiän jälkeen, sekä työn ja eläkkeen yhdistämiseen.

(5) Näin ollen nykytilanteessa ei ole perusteltua tehdä ehdotusta, jolla henkilöstösääntöjen 77 artiklan mukaista 66 vuoden eläkeikää muutettaisiin.

[17] Euroopan komissio ja sosiaalisen suojelun komitea, *2024 Pension Adequacy report*, s. 72.